

Stadsträdgårdar i ett historisk arkeologiskt perspektiv

Trädgårdsodlings- och kulturväxternas arkeologi är ett brett tvärvetenskapligt forskningsfält. **Syftet med NTAA är att ge möjligheter för intresserade från olika ämnen att träffas, diskutera och dela kunskap och metoder.** Förhoppningsvis skapar vi kontakter och samarbetsidéer och i förlängningen mer forskning inom detta intressanta område.

Huvudtemat för årets seminarium är stadsodling ur en rad olika aspekter – från de historiska trädgårdarnas gestaltning och hortikultur till stadsodling som politik. Som kontrast kommer också danska bondeträdgårdar och medeltida klostrets odlingar att beröras, och vi kommer också att diskutera frågan om skötsel och bruk och vilka spår dessa aspekter kan tänkas ha lämnat i det arkeologiska materialet. Dessutom kommer olika undersökningsmetoder och källmaterial att belysas, och frågor kring rekonstruktion och trädgårdar som levande kulturmiljöer diskuteras.

Tid: Onsdag 27 september till fredag 29 september 2017
(seminarium, studiebesök och exkursion)

Plats: Röda rummet, Historiska museet, Stockholm.

Program

Onsdag 27/9

Plats: Historiska museets föreläsningssal, Narvavägen 13-17, Stockholm

13:00 Inledning

Presentationer

13:10 **Städernas gröna rum: resultat och metodutveckling de senaste decennierna** – Karin Lindeblad & Jens Heimdahl, SHMM Arkeologerna

Spår av stadsodling från 1600-talet och Rosenlunds herrgård: två aktuella trädgårdsarkeologiska projekt från Jönköping – Susanne Nordström, Jönköpings länsmuseum

Trädgårdsarkeologi i Falun – Jimmy Axelsson Karlqvist, Dalarnas museum

15:15 Paus och mingel

15:35 **Odlingar i Linköping: medeltida och tidigmoderna ledtrådar** – Emelie Sunding, Upplandsmuseet & Emma Karlsson, Östergötlands museum

Visning på Historiska museet – Elisabet Regner, Historiska museet

ca 19:00 **Gemensam middag** – till självkostnadspris

Torsdag 28/9

Plats: Historiska museets föreläsningssal, Narvavägen 13-17, Stockholm.

09:00 Välkommen

Presentationer

09:10 **Stadsodling i tiden: Stadsodling och kulturmiljö, hur kan det se ut? Exempel på hur Stadsmuseet i Stockholm möter historisk och modern stadsodling** – *Klara Johansson, Stockholms stadsmuseum.*

Från betongdjungel till grönsaksland: Odlas staden – *Ida Åberg, Linköpings universitet*

Raumo gamla stad – inventeringen av stadsgårdar i ett världsarv: Vad finns kvar från 1800-talet och vad händer nu på gårdarna? – *Anne Rihtniemi-Rauh, Stadsplaneavdelningen, Borgå/Poorvo stad.*

10:40 *Paus och mingel*

11:10 **Archaeobotanical approach to garden history: Different sites and methods yielding varied results. Case studies in historic gardens, Nådendal cloister and Helsinki City Centre, Finland** – *Teija Alanko, Botanical Museum, University of Turku/Åbo.*

Textilväxter och hampa i trädgårdsodling? hampa och lin, likheter och skillnader – *Git Skoglund, textilhistoriker, Göteborg.*

12:30 Lunch

13:30 **Digital dokumentation av trädgårdar, ortofoto och georadar: nya metoder & analysmöjligheter provade bland annat i Axmars bruk** – *Pär Karlsson, SHMM Arkeologerna*

Rekonstruerande skötsel av gräsmattor och grusgångar – *Joakim Seiler, Institutionen för Kulturvård, Göteborgs Universitet*

Medeltida gräsmattor och konstgjorda blomsterängar: hur finner vi sådant arkeologiskt? – *Anna Andreasson Sjögren, Institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms Universitet*

15:00 *Paus och mingel*

15:30 **Bondehave i Sydskandinavisk middelalder i et historisk/arkæobotanisk perspektiv** – *Kirstine Krath Nielsen, Aarhus Universitet.*

Stadsodling i Nya Lödöse: arkeologiska och arkeobotaniska resultat – *Maria Paring, SHMM Arkeologerna*

Vad odlades i svenska klosterträdgårdar? En jämförelse mellan klostrens och städernas hortikultur – *Jens Heimdahl, SHMM Arkeologerna*

17:00 *Avrundning*

ca 19:00 Gemensam middag – *till självkostnadspris*

Fredag 29/9

Exkursionsdag Stockholm.

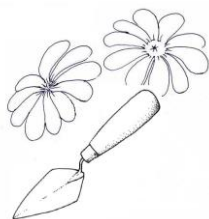
09.00 **Kungsträdgården.** Samling på hörnet vid Operakällaren (adress: Karl XII:s torg/Ström-gatan 4) Introduktion till **medeltidens Stockholm**: staden på Stadsholmen som vi ser tvärs över Strömmen, Norreport på Helgeandsholmen, odlingarna på Norra och Södra malmen, Slottet, Stadshuset och Storkyrkan, stadens olika konvent m.m. Därefter går vi in i Kungsträdgården och tittar närmare på dess 600-åriga historia.

10.00 **Humlegården.** Arkeobotanikern Ann-Marie Hansson och arkeologen Ingrid Dyhlén-Täckman berättar mer om Humlegården, arkeobotaniska undersökningar i Stockholm och sitt bokprojekt om Stockholms trädgårdars historia. Båda har arbetat inom det trädgårds- arkeologiska fältet sedan 1990-talet. Ann-Marie skrev sin doktorsavhandling 'On plant food in the Scandinavian peninsula in early medieval times' 1997.

ca 12.00 Lunch på Söder i området kring Nytorget.

13.30 Samling vid **Malmgårdsvägen 53**. Guidad tur med trädgårdsantikvarie Maria Flinck som bland annat skrivit boken *Tusen år i trädgården* (1994) och nyligen också den praktiska handledningen *Historiska trädgårdar: att bevara ett för- änderligt kulturarv* (2013).

Besök i några utvalda små och större privatträd- gårdar med anor tillbaka till 16-, 17- och 1800- tal. Om att arbeta praktiskt med denna typ av anläggningar som historiskt källmaterial och le- vande Grönt kulturarv, värdefullt att bevara.

Övrig praktisk information

Som vanligt ordnar deltagarna själva sin resa och sitt boende. Historiska museet ligger på Östermalm (Narvavägen 13–17) och närmaste tunnelbanestation är Karlaplan.

Fika i pauserna ordnar arrangörsguppen så att det finns: betalas på plats.

Lunch bokar vi gemensamt i museets restaurang: betalas på plats.

Middagarna bokar vi också gemensamt: men var och en betalar för sig.

Anmälan

Mottages **senast 15 september** av Emelie Sunding emelie.sunding@upplandsmuseet.se

Frågor

Skicka ett mejl till Emelie, Anna Andreasson Sjögren anna.andreasson@ark.su.se
eller Karin Lindeblad karin.lindeblad@arkeologerna.com

Gäller frågan mat kontakta Ådel som ansvarar för bokningarna aadel.franzen@jkpglm.se

Hjärtligt välkommen!

Årets arrangörsgrupp

Anna Andreasson Sjögren, arkeolog, Stockholms Universitet anna.andreasson@ark.su.se

Karin Lindeblad, arkeolog, SHMM Arkeologerna karin.lindeblad@arkeologerna.com

Emelie Sunding, arkeolog, Upplandsmuseet emelie.sunding@upplandsmuseet.se

Maria Flinck, trädgårdsantikvarie, Stockholm maria.flinck@bredband.net

Jens Heimdahl, kvartärgeolog, SHMM Arkeologerna jens.heimdahl@arkeologerna.com

Inger Larsson, språkvetare, Stockholms universitet inger.larsson@su.se

Ådel Franzén, kulturgeograf, Jönköpings länsmuseum aadel.franzen@jkpglm.se